
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY MIELNIK NA TERENIE DZIAŁEK O NR GEOD. 5196/63
i 5196/71 W OBRĘBIE EWIDENCYJNYM MIELNIK ORAZ NA TERENIE DZIAŁEK
O NR GEOD. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 W OBRĘBIE EWIDENCYJNYM
OSŁOWO, GMINA MIELNIK

Warszawa 2022

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działek o nr geod. 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik
Zlecniodawca:	Wójt Gminy Mielnik
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa, ul. Kordeckiego 20
Kierujący zespołem autorskim:	mgr inż. Izabela Bielowska
Zespół autorski:	mgr inż. arch. Anna Olbomska-Matusiak mgr inż. Anna Bereś inż. Monika Nasiłowska mgr. inż. Natalia Andraszek mgr. Agata Grzelak mgr Aleksandra Radawiec

Spis treści

1	WPROWADZENIE	8
1.1	PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA OPRACOWANIA.....	8
1.2	CEL, ZAKRES I STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI WYMAGANYCH W PROGNOZIE.....	9
2	ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	10
3	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	13
4	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	14
5	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	14
6	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	14
7	IDENTYFIKACJA MOŻLIWYCH ODDZIAŁYWAŃ.....	16
8	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, STANU ZASOBÓW, ODPORNOŚCI ŚRODOWISKA I ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW	17
8.1	UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE I ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW.....	17
8.2	EKOFIZJOGRAFICZNE UWARUNKOWANIA DLA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	19
8.3	JAKOŚĆ ŚRODOWISKA	23
8.4	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	25
8.5	TENDENCJE ZMIAN ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	27
9	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBU W JAKI TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	27
10	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOTY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.....	28
10.1	ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI	28
10.2	ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ	32
10.3	ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI.....	33
10.4	ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE	33
10.5	ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ.....	34
10.6	WPŁYW NA EKOSYSTEMY I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ	34
10.7	ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	35
10.8	ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	35
10.9	ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY NATURA 2000 I INNE OBSZARY CHRONIONE NA MOCY USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY36	

10.10	RYZYO WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII	38
11	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	38
12	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU	39
13	AKTY PRAWNE UWZGLĘDNIONE W OPRACOWANIU	39
14	MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	39
15	OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY	42

1 Wprowadzenie

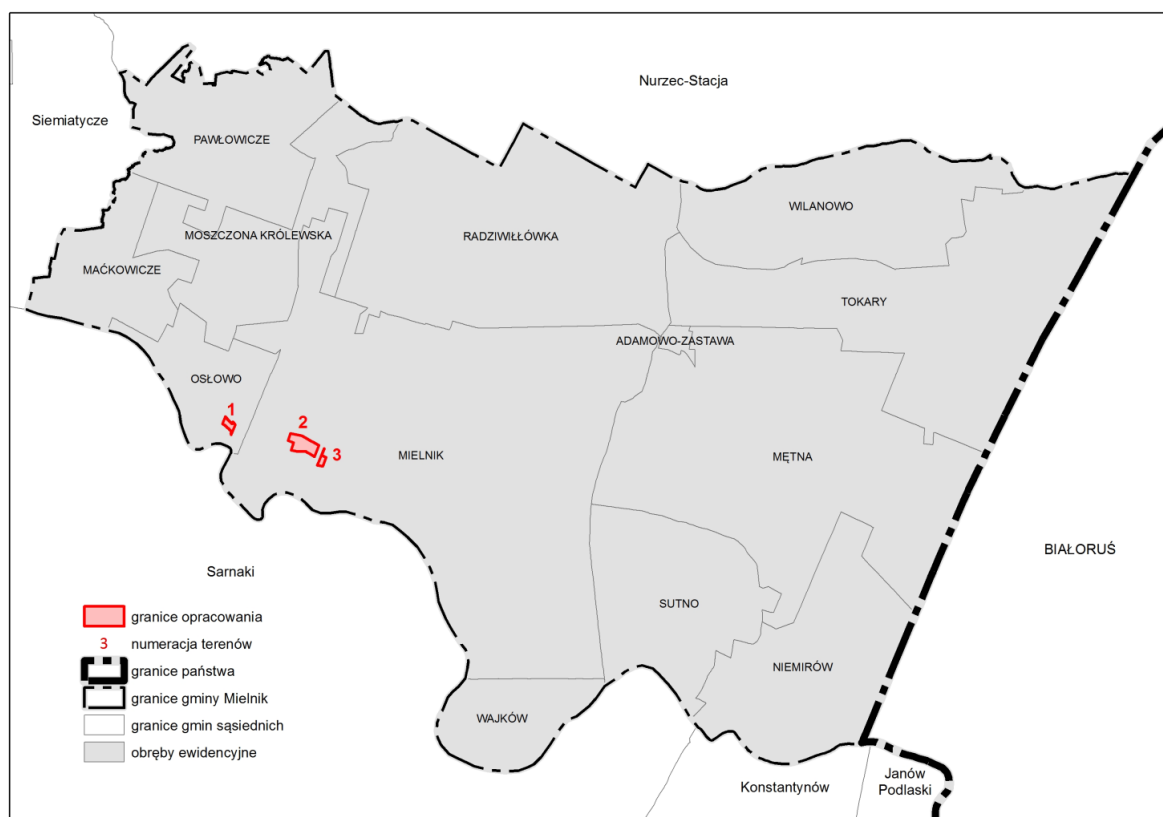
Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działek o nr geod. 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik sporządzonej w następstwie podjęcia uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021 r.

Zgodnie z ww. uchwałą niniejsze opracowanie dotyczy trzech terenów o łącznej powierzchni ok. 23,6 ha, położonych w południowo-zachodniej części gminy, które na potrzeby niniejszego opracowania ponumerowano zgodnie z rysunkiem nr 1:

- teren nr 1 – o powierzchni ok. 4 ha to działki ew. nr 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo,
- teren nr 2 – o powierzchni ok. 17,1 ha to działka ew. nr 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik,
- teren nr 3 - o powierzchni ok. 2,5 ha to działka ew. nr 5196/63 w obrębie ewidencyjnym Mielnik.

Rysunek 1. Położenie terenu objętego opracowaniem w granicach gminy Mielnik

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGIK

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. Uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. Poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. Zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. Bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu zmiany Studium, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku, w piśmie z dnia 28 stycznia 2022r. (znak pisma: WPN.411.1.2.2022.AR) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Siemiatyczach, w piśmie z dnia 9 lutego 2022r. (znak pisma: NZ.0522.2.2022).

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanej zmiany Studium. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń projektu zmiany Studium. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest rozpatrywane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w projekcie zmiany Studium warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie zmiany Studium, sprzyjających ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu

w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;

- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działek o nr geod. 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik został sporządzony w następstwie podjęcia uchwały Nr XXI/154/21 z dnia 18 lutego 2021r.

Opracowanie dotyczy obszaru położonego w gminie Mielnik, w powiecie siemiatyckim, w województwie podlaskim. Gmina Mielnik graniczy z gminami: Nurzec-Stacja, Siemiatycze, Sarnaki oraz Konstantynów, ponadto od wschodu bezpośrednio graniczy z Białorusią. Południową granicę gminy wyznacza rzeka Bug.

Obszar objęty sporządzeniem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik położony jest w zachodniej części miejscowości Osłowo (działki o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 o łącznej powierzchni 4 ha, stanowiące teren 1) oraz przy drodze publicznej - ul. Dębowej w Mielniku (działki o nr geod. 5196/71 i 5196/63 o łącznej powierzchni 19,5995 ha, stanowiące kolejno teren 2 i 3). Działki stanowią własność osób prywatnych.

We wschodniej części terenu w Osłowie (teren 1) występuje zabudowa zagrodowa (budynki mieszkalne i gospodarskie), pozostała część terenu jest niezabudowana. Znajdują się tam sztuczne zbiorniki wodne – stawy, tereny leśne i łąki.

Tereny w Mielniku to tereny wolne od zabudowy. Teren stanowiący działkę ew. nr 5196/71 (teren 2) to teren w większości zadrzewiony, jedynie zachodni fragment działki stanowią tereny trawiaste. Teren stanowiący działkę ew. nr 5196/63 (teren 3) to w całości grunty orne.

Rysunek 2. Obszar objęty opracowaniem

źródło: opracowanie własne na podstawie geoportal.gov.pl

Do sporządzania zmiany Studium przystąpiono przede wszystkim w celu umożliwienia budowy usługowych obiektów kubaturowych na działkach położonych w obrębie Mielnik. Zmiana Studium wykonywana jest również w celu dopuszczenia prowadzenia i rozwoju działalności usługowej na terenie obecnie przeznaczonym pod zabudowę zagrodową oraz obszarach stanowiących łąki. Przedmiotowa zmiana Studium ma ułatwić proces inwestycyjny w obszarze opracowania, zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności oraz przepisami prawa, co pozwoli właścicielom nieruchomości na racjonalne ich zagospodarowanie.

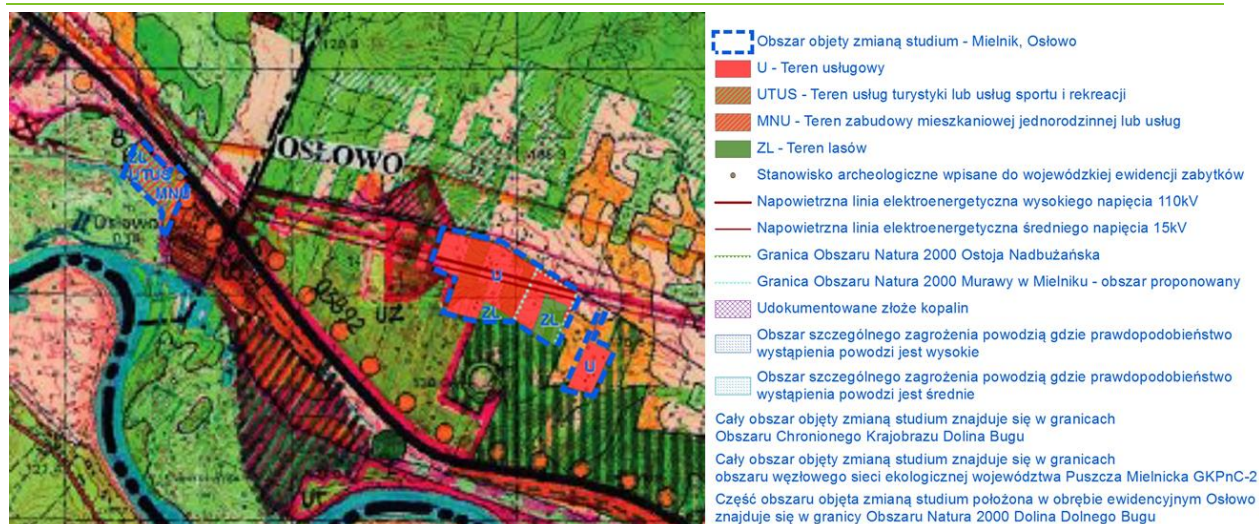
W wyniku realizacji ustaleń projektu zmiany Studium na obszarze opracowania wyznaczone zostaną:

- **MNU – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług**, dla którego podstawowym kierunkiem przeznaczenia jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub usługi, m.in. w zakresie turystyki, agroturystyki, hotelarstwa, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia, kultury, rozrywki, nauki, edukacji, handlu, gastronomii, rzemiosła, drobnej wytwórczości, zaś jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia wskazuje się zieleni urządzonej z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury itp., wody powierzchniowe, w tym zbiorniki hodowlane, rekreacyjne, retencyjne, ponadto obiekty i urządzenia kultury i rozrywki, drogi, place, ciągi pieszo-jezdne, parkingi oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. W zmianie Studium ustala się także utrzymanie istniejącej zabudowy (w tym zabudowy zagrodowej) z możliwością jej przebudowy, nadbudowy, rozbudowy i zmiany sposobu użytkowania;
- **U – tereny usługowe**, dla których podstawowym kierunkiem przeznaczenia są usługi, m.in. w zakresie turystyki, agroturystyki, hotelarstwa, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia, kultury, rozrywki, nauki, edukacji, handlu, gastronomii, rzemiosła, drobnej wytwórczości, a jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia ustalono: zieleni urządzonej z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury itp., wody powierzchniowe, obiekty i urządzenia kultury i rozrywki, drogi, place, ciągi pieszo-jezdne, parkingi oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;

- **UTUS – teren usług turystyki lub usług sportu i rekreacji**, dla którego podstawowym kierunkiem przeznaczenia są usługi m.in. w zakresie turystyki, agroturystyki, hotelarstwa, sportu i rekreacji, kultury, rozrywki, handlu, gastronomii, zaś jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia wskazuje się zieleni urządzonej z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury itp., wody powierzchniowe, w tym zbiorniki hodowlane, rekreacyjne, retencyjne, obiekty i urządzenia kultury i rozrywki, drogi, place, ciągi pieszo-jezdne, parkingi, zjazdy z dróg publicznych oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- **ZL – tereny lasu**, dla których podstawowym kierunkiem przeznaczenia są lasy, zaś jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia wskazano: zalesienia, zadrzewienia, zieleni nieurządzonej i urządzonej, drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, ciągi piesze, ciągi rowerowe oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Ponadto w zmianie Studium dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej, obiektów małej architektury i urządzeń turystycznych w rozumieniu przepisów odrębnych, infrastruktury technicznej oraz ciągów pieszych i rowerowych oraz wprowadza się zakaz lokalizacji zabudowy niezwiązanej z gospodarką leśną.

Rysunek 3. Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik

źródło: opracowanie własne

Powiązania z innymi dokumentami

Biorąc pod uwagę skalę zmiany Studium należy omówić obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu opracowania.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Dla obszaru objętego niniejszą prognozą obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik, przyjęte Uchwałą Nr XV/74/2000 Rady Gminy Mielnik z dnia 29 sierpnia 2000 r., zmienione Uchwałą Nr XXII/132/17 Rady Gminy Mielnik z dnia 24 marca 2017 r.

Tereny objęte niniejszą prognozą wskazano w obowiązującym Studium jako:

a) teren 1:

- Obszary istniejącej i wyznaczonej w planach miejscowych zabudowy zagrodowej i letniskowej oraz różnych form mieszkalnictwa z możliwością modernizacji i uzupełnień oraz lokalizacji inwestycji z wyjątkiem szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi
- Obszary użytków zielonych Z2 i Z3 z zakazem lokalizacji budownictwa mieszkaniowego, usługowego i produkcyjno-gospodarczego
- Stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

b) teren 2:

- Lasy – elementy krajobrazu naturalnego o zasadach gospodarowania wg ustaleń planów urządzenia lasów,
- Obszary gruntów ornych z przewagą IVa i IVb klas bonitacyjnych gleb pozostające w użytkowaniu rolniczym
- Obszary gruntów ornych pozostałych klas bonitacyjnych gleb pozostawione w użytkowaniu rolniczym z ograniczonym prawem zainwestowania
- Złoże kruszywa naturalnego Osłowo i Wajków o zasobach zarejestrowanych (aktualnie nieeksploatowane)
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Głogi”

c) teren 3:

- Obszary gruntów ornych z przewagą IVa i IVb klas bonitacyjnych gleb pozostające w użytkowaniu rolniczym

Rysunek 4. Wyrys ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik dla terenu objętego opracowaniem
źródło: SuIKZP Mielnik, 2000, 2017

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów

krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Przy sporządzaniu prognozy uwzględniono ustalenia programu ochrony środowiska i planu gospodarki niskoemisyjnej.

Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

W prognozie, z uwagi na niewielki zasięg zmiany Studium, najpierw opisano jakie zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym wprowadza projekt zmiany Studium i zidentyfikowano z jakimi oddziaływaniami się wiąże. Następnie scharakteryzowano uwarunkowania środowiskowe dla omawianego terenu, w razie potrzeb jego otoczenia, przyglądając się bliżej tym elementom, na które nowe zagospodarowanie będzie oddziaływać. Następnie opisano przewidywane oddziaływania.

4 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji zapisów projektu zmiany Studium będzie prowadzona przez Radę Gminy w Mielniku. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń i wpływu na środowisko w cyklach corocznych.

Urząd powinien również zapoznawać się z raportami o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska i parametrów monitorowanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki są prezentowane w corocznych raportach publikowanych w formie ogólnodostępnych publikacji. Systematyczny monitoring podstawowych elementów środowiska tj. powietrza, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych pozwoli ocenić tendencje zmian środowiska oraz kierunki jego ochrony.

5 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie będzie skutkowało powstawaniem transgranicznych oddziaływań w rozumieniu art. 104 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Nie przewiduje się wprowadzenia inwestycji o oddziaływaniu transgranicznym.

6 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działek o nr geod. 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik. W wyniku realizacji ustaleń projektu zmiany Studium na obszarze opracowania wyznaczone zostaną tereny usług (U), teren usług turystyki lub usług sportu i rekreacji (UTUS) oraz teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług (MNU), a także tereny lasów (ZL).

Obszar opracowania składa się z trzech terenów o łącznej powierzchni ok. 23,6 ha, położonych w południowo-zachodniej części gminy – terenu w obrębie ewidencyjnym Osłowo obejmującym dz. ew. nr: 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 (teren 1) oraz dwóch terenów w obrębie ewidencyjnym Mielnik w granicy dz. ew. nr 5196/71 (teren 2) i 5196/63 (teren 3). We wschodniej części terenu w Osłowie (teren 1) występuje zabudowa zagrodowa (budynki mieszkalne i gospodarskie), pozostała część terenu jest niezabudowana. Znajdują się tam sztuczne zbiorniki wodne – stawy, tereny leśne i łąki. Tereny w Mielniku to tereny wolne od zabudowy. Teren stanowiący działkę ew. nr 5196/71 (teren 2) to teren w większości zadrzewiony, jedynie zachodni fragment działki stanowią tereny trawiaste. Teren stanowiący działkę ew. nr 5196/63 (teren 3) to w całości grunty orne.

W granicach terenów opracowania nie występują gleby chronione (I-III klasy bonitacyjnej), udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Tereny te leżą poza zasięgiem

głównych zbiorników wód podziemnych.

W granicach obszaru opracowania, w terenie nr 1, występują wody powierzchniowe w postaci niewielkich zbiorników wodnych - stawów. Na terenie 2 i 3 brak wód powierzchniowych. W granicach terenu 1 występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, których źródłem jest rzeka Bug.

W granicach terenu 2 znajduje się fragment złoża kopalin „Osłowo”. Ponadto w granicach terenu 1 znajduje się stanowisko archeologiczne Osłowo, stanowisko nr 4, obszar AZP 54-85/9.

Na obszarze opracowania występują także obszary chronione przyrodniczo: Obszar Chronionego Krajobrazu *Dolina Bugu* (obejmuje teren 1, 2 i 3), Obszar Natura 2000 *Dolina Dolnego Bugu* PLB140001 (obejmuje teren 1) oraz Obszar Natura 2000 *Ostoja Nadbużańska* PLH140011 (obejmuje teren 1). W granicach terenu 2 występuje płat siedliska muraw kserotermicznych, mający znaczenie priorytetowe dla Wspólnoty, stąd została wszczęta procedura powołania Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 *Murawy w Mielniku* PLH200027, przy czym ostateczny zasięg terytorialny planowanego obszaru Natura 2000 nie został dotąd określony, proponowane granice są obecnie konsultowane z właściwymi organami.

W prognozie, z uwagi na niewielki zasięg zmiany Studium, najpierw opisano jakie zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym wprowadza projekt zmiany Studium i zidentyfikowano z jakimi oddziaływaniami się wiąże. Następnie scharakteryzowano uwarunkowania środowiskowe dla omawianego terenu oraz jego otoczenia, przyglądając się bliżej tym elementom, na które nowe zagospodarowanie będzie oddziaływać. Następnie opisano przewidywane oddziaływania.

W prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów pod funkcje określone w projekcie zmiany Studium, mogące wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz mogące powodować ryzyko wystąpienia awarii. Ocenia się także skutki wpływu realizacji ustaleń projektu zmiany Studium na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

W terenie 1 wprowadza się teren usług turystyki lub usług sportu i rekreacji (UTUS) oraz zabudowę mieszkaniową jednorodzinną lub usługi (MNU), a w terenie 1 i 2 także tereny lasów (ZL). Dominującym typem zagospodarowania terenu 2 i 3 w projekcie zmiany Studium jest zaś zabudowa usługowa (U).

Realizacja nowej zabudowy wiąże się z produkcją ścieków, odpadów, zanieczyszczeń powietrza i emisją hałasu. Nie powinny być to oddziaływania znaczne, powodujące przekroczenia norm w środowisku. Ze względu na stosunkowo niewielkie powierzchnie terenów objętych projektem zmiany Studium, oddziaływanie będzie dotyczyło jedynie skali lokalnej. W projekcie zmiany Studium przyjęto prawidłowe ustalenia dotyczące powyższych kwestii.

W wyniku realizacji planu nastąpi także lokalne przekształcenie krajobrazu – zagęszczenie zabudowy (teren 1) lub jej wprowadzenie na tereny dotąd niezabudowane (teren 2 i 3) skutkować będzie przekształceniem terenów otwartych i funkcjonujących przyrodniczo w tereny zurbanizowane.

Nie przewiduje się, aby przy zachowaniu zgodności z zapisami Studium oraz przepisami prawa, projekt zmiany Studium miał znacząco negatywnie oddziaływać na obszary objęte ochroną przyrody, w tym obszary Natura 2000.

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska zostały w projekcie zmiany Studium rozwiązane w sposób prawidłowy. Ponadto analizy dokonane w prognozie wykazały:

- Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń projektu zmiany Studium prowadzić będzie Rada Gminy w Mielniku. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń i wpływu na środowisko w cyklach corocznych. Stan środowiska będzie również monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
- Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.
- Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium nie będzie oddziaływać na obszary Natura 2000, nie przewiduje się rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację

przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu na te obszary.

- Przy zachowaniu zgodności z przepisami odrębnymi realizacja ustaleń zmiany Studium nie będzie w istotny sposób oddziaływała na środowisko, nie wskazuje się działań alternatywnych.

7 Identyfikacja możliwych oddziaływań

Poniżej przedstawiono zmiany w zagospodarowaniu terenu wynikające z projektu zmiany Studium oraz przeanalizowano możliwe oddziaływania.

Tabela 1. Charakter zmian wprowadzanych ustaleniami omawianego planu i ich potencjalne oddziaływanie na środowisko

nr	przeznaczenie w obowiązującym Studium	przeznaczenie w projekcie zmiany Studium	stan istniejący, na czym polega zmiana	możliwe oddziaływania
teren 1	Obszary istniejącej i wyznaczonej w planach miejscowych zabudowy zagrodowej i letniskowej oraz różnych form mieszkalnictwa z możliwością modernizacji i uzupełnień oraz lokalizacji inwestycji z wyjątkiem szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi	MNU – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług PCB – min. 60%	teren zainwestowany, budynki mieszkalne i gospodarskie w projekcie zmiany Studium dopuszcza się usługi	tereny zagospodarowane - brak istotnych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji projektu zmiany Studium, istnieje możliwość wzrostu powierzchni bezodpływowych na tym terenie, przy czym dotychczasowe zapisy Studium nie określały minimalnej powierzchni biologicznie czynnej
	Obszary użytków zielonych z zakazem lokalizacji budownictwa mieszkaniowego, usługowego i produkcyjno-gospodarczego	UTUS – teren usług turystyki lub usług sportu i rekreacji PCB – min. 70%	tereny sztucznych zbiorników wodnych, roślinności zaroślowej z udziałem drzew liściastych oraz terenów łąkowych, tereny szczególnego zagrożenia powodzią w projekcie zmiany Studium ustala się teren usług turystyki lub sportu i rekreacji na terenach użytków zielonych dotąd wyłączonych spod zabudowy	teren w większości znajduje się w zasięgu szczególnego zagrożenia powodzią, ewentualna zabudowa i zagospodarowanie nieruchomości wymaga uzgodnienia z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie wprowadzenie zabudowy na terenach dotąd niezabudowanych, użytkowanych m.in. jako łąki, będzie wiązało się ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej - powstaną powierzchnie bezodpływowe, wzrost powierzchni terenów zabudowy będzie wiązał się z koniecznością zagospodarowania większej ilości ścieków i odpadów oraz wzrostem emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym hałasu
		ZL – teren lasów zakaz lokalizacji zabudowy niezwiązanej z gospodarką leśną	tereny leśne w projekcie zmiany Studium ustala się leśne zagospodarowanie, zgodne ze stanem istniejącym	brak oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji projektu zmiany Studium
teren 2	Lasy – elementy krajobrazu naturalnego o zasadach gospodarowania wg ustaleń planów urządzenia lasów	ZL – teren lasów zakaz lokalizacji zabudowy niezwiązanej z gospodarką leśną	tereny leśne w projekcie zmiany Studium zachowuje się tereny leśne, zgodne ze stanem istniejącym, wskazuje się także proponowany obszar Natura 2000	brak oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji projektu zmiany Studium

	U – teren usług PCB – min. 65%	tereny zadrzewione oraz porośnięte roślinnością trawiastą i zaroślową w projekcie zmiany Studium ustala się teren usług, wskazuje się proponowany obszar Natura 2000	wprowadzenie zabudowy na terenach dotąd niezabudowanych, porośniętych roślinnością, będzie wiązało się ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej - powstaną powierzchnie bezodpływowe, pojawienie się terenów zabudowy będzie wiązało się z koniecznością zagospodarowania ścieków i odpadów oraz będzie źródłem emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym hałasu konieczne będzie dostosowanie zapisów w przyszłych planach miejscowych do przepisów dot. obszarów Natura 2000
Obszary gruntów ornych pozostające w użytkowaniu rolniczym	U – teren usług PCB – min. 65%	tereny zadrzewione oraz porośnięte roślinnością trawiastą i zaroślową w projekcie zmiany Studium ustala się teren usług, wskazuje się proponowany obszar Natura 2000	wprowadzenie zabudowy na terenach dotąd niezabudowanych, porośniętych roślinnością, będzie wiązało się ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej - powstaną powierzchnie bezodpływowe, pojawienie się terenów zabudowy będzie wiązało się z koniecznością zagospodarowania ścieków i odpadów oraz będzie źródłem emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym hałasu konieczne będzie dostosowanie zapisów w przyszłych planach miejscowych do przepisów dot. obszarów Natura 2000
Złoże kruszywa naturalnego Osłowo o zasobach zarejestrowanych (aktualnie nieeksploatowane)	U – teren usług PCB – min. 65% wskazana granica złoża	tereny porośnięte roślinnością trawiastą i zaroślową w projekcie zmiany Studium ustala się teren usług	brak oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji projektu zmiany Studium, obszar złoża wyłącza się spod zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Głogi”	-	teren objęty zmianą Studium faktycznie znajduje się poza granicami obszaru stanowiącego zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Głogi”	brak oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji projektu zmiany Studium, zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Głogi” znajduje się poza granicami opracowania
teren 3 Obszary gruntów ornych pozostające w użytkowaniu rolniczym	U – teren usług PCB – min. 65%	tereny upraw rolnych w projekcie zmiany Studium ustala się teren usług na terenach dotąd pozostających w użytkowaniu rolniczym	wprowadzenie zabudowy na terenach dotąd niezabudowanych, użytkowanych rolniczo, będzie wiązało się ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej - powstaną powierzchnie bezodpływowe, pojawienie się terenów zabudowy będzie wiązało się z koniecznością zagospodarowania ścieków i odpadów oraz będzie źródłem emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym hałasu

Ponadto projekt zmiany Studium wprowadza na obszarze objętym opracowaniem w granicach terenów MNU, UTUS i U zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

8 Charakterystyka środowiska przyrodniczego, stanu zasobów, odporności środowiska i istniejących problemów

8.1 Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów

Obszar opracowania położony jest w granicach administracyjnych gminy Mielnik, w obrębach

ewidencyjnych Osłowo i Mielnik.

Teren w Osowie (teren 1) obejmujący dz. ew. nr: 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 jest częściowo zainwestowany – we wschodniej jego części występuje zabudowa zagrodowa, na którą składają się budynki mieszkalne i gospodarskie. Znajdują się tam także sztuczne zbiorniki wodne – stawy. Zachodnia część tego terenu to fragment prywatnego lasu, w którym dominuje olsza czarna, zaś teren wzdłuż południowej granicy stanowią łąki z roślinnością trawiastą.

Tereny w Mielniku to tereny wolne od zabudowy. Teren stanowiący działkę ew. nr 5196/71 (teren 2) to teren w większości zadrzewiony, gdzie dominuje sosna, jedynie zachodni fragment działki stanowią tereny trawiaste. Przez teren ten przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia. Teren stanowiący działkę ew. nr 5196/63 (teren 3) to w całości grunty orne.

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski obszar gminy Mielnik znajduje się w zasięgu dwóch mezoregionów: Wysoczyzny Drohiczyńskiej (843.38) należącej do makroregionu Nizina Północnopodlaska oraz Podlaskiego Przełomu Bugu (318.91) należącego do makroregionu Nizina Południowopodlaska. Wysoczyzna Drohiczyńska charakteryzuje się silnie urozmaiconą rzeźbą terenu. W centralnej części gminy dominuje wysoczyzna morenowa o prawie płaskiej powierzchni, otoczona od wschodu równiną sandrową, a od południa „obcięta” kilkudziesięciometrową stromizną, porożcinaną głębokimi wcięciami erozyjnymi, opadającymi ku dolinie Bugu. W obrębie wysoczyzny występują moreny czołowe akumulacyjne, a na południu – moreny czołowe spiętrzone. Dolina Bugu należy do mezoregionu Podlaski Przełom Bugu i ma przebieg równoleżnikowy, a jej szerokość kształtuje się w granicach od 0,5 do 2 km. Na odcinku przełomowym Bugu w okolicy Mielnika, występują dwa tarasy akumulacyjne: taras zalewowy, który charakteryzuje występowanie licznych starorzeczy, oraz taras nadzalewowy, na którym występują formy eoliczne, takie jak wydmy.

Teren 1 opracowania położony jest na granicy tarasu akumulacyjnego zalewowego i nadzalewowego Bugu, zbudowanych z piasków i mułków rzecznych. W granicach opracowania znajdują się także pozostałości starorzeczka wypełnione namułami zagłębień bezodpływowych. Z tego też powodu warunki dla posadowienia budynków nie należą do korzystnych. Tereny 2 i 3 położone są w obrębie moreny czołowej zbudowanej z piasków i żwirów, miejscami glin zwałowych. Charakteryzują się one korzystnymi warunkami dla posadowienia budynków.

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski w przypadku obszaru opracowania wody gruntowe występują na głębokości do 5 m p.p.t.¹ (teren 1) oraz na głębokości 10-20 m p.p.t (teren 2 i 3).

W granicach terenu 2 znajduje się fragment złoża kopalin „Osłowo”. W granicach pozostałych terenów opracowania nie występują udokumentowane złoża ani obszary perspektywiczne.

W granicach terenów opracowania nie występują gleby chronione (I-III klasy bonitacyjnej).

W granicach obszaru opracowania, w terenie nr 1, występują wody powierzchniowe w postaci niewielkich zbiorników wodnych - stawów. Na terenie 2 i 3 brak wód powierzchniowych. Najbliższym większym ciekim jest rzeka Bug przepływająca ok. 300-800 m na południe od terenów objętych opracowaniem. W granicach terenu 1 występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, obejmując znaczną część jego powierzchni, ale wody powodziowe dziesięcio- i stuletnie nie zagrażają znajdującym się tam obecnie budynkom.

W granicach obszaru opracowania nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

W obszarze opracowania nie wyznaczono głównego zbiornika wód podziemnych.

Obszar opracowania w znacznej części stanowi tereny zaroślowe i zadrzewione, na których przeważają drzewa z gatunku brzoza (teren 1) i sosna (teren 2). Pozostałe tereny niezainwestowane to tereny użytkowane rolniczo (teren 3) oraz porośnięte roślinnością trawiastą, a także tereny stawów z roślinnością nadwodną (teren 1). W granicach terenu 1 stwierdzono występowanie fragmentów cennych siedlisk przyrodniczych: siedlisko

¹ na podstawie Mapy Hydrogeologicznej Polski oraz danych hipsometrycznych

niżowych świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie oraz siedlisko łągu olszowego. W granicach terenu 2 stwierdzono występowanie płatu cennego siedliska przyrodniczego - muraw kserotermicznych. O walorach przyrodniczych obszaru opracowania stanowi fakt, że jest on w przeważającej części wolny od zabudowy oraz położony blisko doliny rzecznej, która jest krajowym korytarzem ekologicznym. Różnorodność siedlisk i zespołów roślinnych stwarza dogodne warunki bytowania dla wielu gatunków zwierząt. Najcenniejszymi obszarami występowania zwierząt w gminie i w regionie jest dolina Bugu wraz z pobliskimi, licznymi zbiornikami wodnymi oraz ekstensywnie użytkowane tereny otwarte znajdujące się w jej obrębie. W rejonie opracowania gniazduje wiele gatunków ptaków, m.in. bociany białe (jedno ze stanowisk znajduje się w granicach terenu 1), błotniaki stawowe, kropiatki, krzyżówki, derkacze, kszuki, krwawodzioby, czajki, dudki oraz brzegówki. Poza tym dolina rzeki jest ostoją m.in. dla świstunów, cyraneczek, łabędzi i kormoranów. W samym Bugu oraz przyległych starorzeczach żyje rzadki i wrażliwy na zanieczyszczenia i regulacje wód małż – skójką gruboskorupowa. Ssaki doliny reprezentowane są przez m.in. wydrę oraz wilka, tereny leśne stanowią zaś dobre warunki do bytowania łosi, jeleni, saren, dzików, a także rzadkich gatunków drapieżników takich jak rysie.

Na obszarze opracowania występują obszary chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody: Obszar Chronionego Krajobrazu *Dolina Bugu* (obejmuje teren 1, 2 i 3), Obszar Natura 2000 *Dolina Dolnego Bugu* PLB140001 (obejmuje teren 1) oraz Obszar Natura 2000 *Ostoja Nadbużańska* PLH140011 (obejmuje teren 1). Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie terenu 2 i 3 znajduje się Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy *Głogi*, a wzdłuż lewego brzegu rzeki Bug rozciąga się Park Krajobrazowy *Podlaski Przełom Bugu*, przy czym park ten znajduje się poza granicami gminy Mielnik. Oprócz tego w celu wypełnienia zobowiązań unijnych w zakresie siedliska murawy kserotermiczne, którego płat występuje m.in. na terenie 2, a które to siedlisko ma znaczenie priorytetowe dla Wspólnoty, została wszczęta procedura powołania Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 *Murawy w Mielniku* PLH200027, przy czym ostateczny zasięg terytorialny planowanego obszaru Natura 2000 na dzień przygotowania niniejszej prognozy nie został określony, proponowane granice są obecnie konsultowane z właściwymi organami.

Tereny opracowania znajdują się w granicach obszaru węzłowego² *Lasy Mielnickie* (GKPnC-2A) wyznaczonego w ramach projektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce, opracowanego w 2005 r. i zaktualizowanego w 2011 r. w Zakładzie Badań Ssaków PAN na zlecenie Ministra Środowiska, pod redakcją Jędrzejewskiego. Obszar węzłowy *Lasy Mielnickie* należy do Korytarza Północno-Centralnego (KPnC). Tereny opracowania należą także do obszaru węzłowego sieci ekologicznej województwa podlaskiego *Puszcza Mielnicka* (GKPnC-2).

Obszar opracowania jest urozmaicony pod względem walorów krajobrazowych. Teren 1 stanowi częściowo teren zabudowany, ale występują tam także niewielkie zbiorniki wodne oraz tereny leśne, nadające mu wartość krajobrazową. W kierunku południowym rozlega się malowniczy widok na dolinę Bugu. Na terenie tym (na działce nr geod. 335) znajduje się stanowisko archeologiczne Osłowo, stanowisko nr 4, obszar AZP 54-85/9. Teren 2 ze względu na występujące tereny leśne i zadrzewione ma istotną wartość krajobrazową, choć występująca szata roślinna, poza płatem muraw kserotermicznych, nie charakteryzuje się wysoką wartością przyrodniczą - dominują gatunki pospolite na powszechnie występujących siedliskach. Teren 3 nie wyróżnia się szczególnym charakterem krajobrazu, który jest jednorodny i monotony. Składają się na niego tereny rolne. Szatę roślinną stanowią pospolite gatunki uprawne.

8.2 Ekofizjograficzne uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego

8.2.1 Obszary pełniące funkcje przyrodnicze

Obszar objęty opracowaniem ze względu na występujące tereny leśne i zadrzewione (teren 1, 2) może pełnić rolę korytarza ekologicznego. Tereny leśne i zadrzewione wpływają także korzystnie na lokalny klimat, regulują obieg wody w przyrodzie oraz chronią gleby przed erozją. Teren 3, z uwagi na jego rolnicze

² tzn. obszaru o wysokich walorach przyrodniczych, dużym stopniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej (ze względu na zachowanie siedlisk i ostoi gatunków o znaczeniu krajowym).

użytkowanie, nie pełni istotnych funkcji przyrodniczych.

W granicach opracowania występują obszary przyrodnicze prawnie chronione: Obszar Chronionego Krajobrazu *Dolina Bugu* (teren 1, 2, 3), Obszar Natura 2000 *Dolina Dolnego Bugu* PLB140001 (teren 1) oraz Obszar Natura 2000 *Ostoja Nadbużańska* PLH140011 (teren 1), a także proponowany nowy Obszar Natura 2000 *Murawy w Mielniku* PLH200027 (teren 2).

Celem utworzenia OChK *Dolina Bugu* jest czynna ochrona ekosystemów Obszaru polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej doliny Bugu oraz kompleksów leśnych Puszczy Mielnickiej i Puszczy Nurskiej posiadających wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe i wypoczynkowe.

Przedmiotem ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków *Dolina Dolnego Bugu* stały się gatunki ptaków związanych z ekstensywnie użytkowanymi terenami otwartymi oraz wodami powierzchniowymi, wśród nich m.in. bocian czarny, bocian biały, cyranka, płaskonos, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, kszyszek, wodnik, kropiatka, zielonka, derkacz i wiele innych.

Przedmiotem ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Ostoja Nadbużańska* stały się m.in. zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczące środowisk wodnych – jest to roślinność drobnych zbiorników – oczek i starorzeczy, szuwały i roślinność tarasów zalewowych, zbiorowiska o charakterze naturalnym dotyczące płatów roślinności porastających podłoża piaszczyste, zbiorowiska o charakterze seminaturalnym dotyczące łąk kośnych występujących głównie w dolinie Bugu oraz zbiorowiska leśne.

Przedmiotem ochrony proponowanego nowego obszaru specjalnej ochrony siedlisk *Murawy w Mielniku* mają stać się murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*) - ciepłolubne zbiorowiska trawiaste o charakterze stepowym, których występowanie zależy od warunków klimatycznych, glebowych i rzeźby terenu. Są to zbiorowiska mające postać barwnych muraw, o bogatej i zróżnicowanej florze. Są one ekosystemami przejściowymi występującymi pomiędzy łąkami a lasem, wykształconymi na skutek historycznego użytkowania pastwiskowego.

8.2.2 Obszary ograniczeń funkcji użytkowych

Ograniczenia wynikające z ukształtowania terenu

Teren 1 opracowania położony jest na granicy tarasu akumulacyjnego zalewowego i nadzalewowego Bugu, zbudowanych z piasków i mułków rzecznych. W granicach opracowania znajdują się także pozostałości starorzecza wypełnione namułami zagłębień bezodpływowych. Z tego też powodu warunki dla posadowienia budynków nie należą do korzystnych.

Tereny 2 i 3 położone są w obrębie moreny czołowej zbudowanej z piasków i żwirów, miejscami glin żwałowych. Charakteryzują się one korzystnymi warunkami dla posadowienia budynków.

Ograniczenia wynikające z występowania obszarów osuwania się mas ziemnych

Na obszarze opracowania nie występują udokumentowane obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych. W granicach terenu 2 wskazano obszar predysponowany do występowania ruchów masowych, nie był on jednak weryfikowany w terenie.

Ograniczenia wynikające z występowania kompleksów gleb chronionych

Brak. Na obszarze opracowania nie występują gleby klas chronionych (I-III).

Ograniczenia wynikające z występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią

Teren 1 położony jest w zasięgu szczególnego zagrożenia powodzią. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszarach zagrożenia powodzią o wysokim prawdopodobieństwie jej wystąpienia ($Q=10\%$, tzw. wody dziesięcioletnie) oraz o średnim prawdopodobieństwie jej wystąpienia ($Q=1\%$, tzw. wody stuletnie), występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi.

W obowiązującej ustawie z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo Wodne (Dz. U. z 2021r., poz. 2233 ze zm.)

brak jest bezpośrednich zapisów o zakazie budowy obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, natomiast są wprowadzone zakazy:

- gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania,
- lokalizowania nowych cmentarzy.

Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich może, w drodze decyzji, zwolnić od ww. zakazów, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód.

Z powyższego wynika, że lokalizacja budynków na terenie 1, w granicach występowania szczególnego zagrożenia powodzią, nie jest możliwa do czasu przyłączenia tego terenu do kanalizacji sanitarnej, chyba że Wody Polskie udzielią odstępstwa od tego zakazu.

Ograniczenia wynikające z ochrony przyrody

Obszar opracowania położony jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu *Dolina Bugu* (teren 1, 2, 3), Obszaru Natura 2000 *Dolina Dolnego Bugu* PLB140001 (teren 1) oraz Obszaru Natura 2000 *Ostoja Nadbużańska* PLH140011 (teren 1), a także w zasięgu proponowanego nowego Obszaru Natura 2000 *Murawy w Mielniku* PLH200027 (teren 2). Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie terenu 2 i 3 znajduje się Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy *Głogi*.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000 obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar³. Ponadto dla obszarów chronionych na mocy powyższej ustawy obowiązują ustalenia i zakazy zawarte w aktach je powołujących, a także w ustanowionych dla obszarów Natura 2000 planach zadań ochronnych.

W przypadku **Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu**, w jego granicach zakazuje się m.in.⁴:

- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych – na terenie 2 występują zadrzewienia, przy czym na podstawie położenia terenu względem terenów leśnych i innych terenów zadrzewionych oraz w oparciu o pełnomocne orzeczenia sądowe dotyczące podobnych przypadków ustalono, że zadrzewienia na terenie 2 nie są zadrzewieniami śródpolnymi;
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych - w bliskim sąsiedztwie terenu nr 1 znajduje się naturalny zbiornik wodny, dlatego zachodni fragment terenu 1 należy wyłączyć z możliwości zabudowy.

W przypadku **Obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu** w planie zadań ochronnych ustanowionych dla tego obszaru⁵, wyznaczono działania ochronne, których częścią objęty jest obszar opracowania (teren 1). Są to:

³ przepisy te stosuje się także względem proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody

⁴ zgodnie z uchwałą Nr XVIII/215/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”.

⁵ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB 140001, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 2 sierpnia 2016 r.

- Czynna ochrona gniazd bociana białego: montaż platform na czynnych słupach napowietrznych linii energetycznych, przenoszenie na nie istniejących gniazd ze słupów energetycznych; montaż platform na słupach wolnostojących, nieenergetycznych; usuwanie części materiału ze zbyt wysokich i ciężkich gniazd. Prace należy prowadzić w okresie październik-luty (podmiot odpowiedzialny: RDOŚ na podstawie porozumienia zawartego z Zakładem Energetycznym).
- Czynna ochrona lęgów bociana białego: izolowanie przewodów elektrycznych na niewielkich odcinkach przy słupach energetycznych (podmiot odpowiedzialny: RDOŚ na podstawie porozumienia zawartego z Zakładem Energetycznym).
- Działanie fakultatywne⁶ dot. m.in. bociana białego: objęcie terenu użytkowaniem zgodnie z wymogami tożsamymi do pakietu ornitologicznego według obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (podmiot odpowiedzialny: RDOŚ oraz właściciele lub zarządcy gruntów).

W przypadku **Obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska** w planie zadań ochronnych ustanowionych dla tego obszaru⁷, dla siedlisk podlegających ochronie zdefiniowano liczne działania ochronne. W rejonie opracowania (teren 1) do zadań tych należy:

- Działanie obligatoryjne dot. niżowych świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie 6510: zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych, niezalesianie go oraz nie zmienianie w grunty orne, a także utrzymanie powierzchni elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo, co poprawi jego stan zachowania.
- Działanie fakultatywne⁸ dot. niżowych świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie 6510: użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego wariantu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę łąk selernicowych lub łąk świeżych i zgodnego z ich wymaganiami. Usuwanie nadmiaru martwej materii organicznej. Grabienie skoszonej powierzchni po pokosie i usunięcie pozyskanej biomasy (zgrabioną martwą materię organiczną należy utylizować poza obrębem siedliska).
- Działanie dot. lęgów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych 91E0: utrzymanie bogactwa i zróżnicowania runa (zabiegi trzebieży, poza wyjątkami, należy przeprowadzać po sezonie wegetacyjnym) oraz zwiększenie bioróżnorodności (podczas wykonywania trzebieży, poza wyjątkami, należy pozostawiać zamierające i dziuplaste drzewa oraz martwe drewno na całej powierzchni w celu stworzenia bazy żerowej dla larw chrząszczy (między innymi kózkowatych) i dzięciołów.

W przypadku projektowanego **Obszaru Natura 2000 Murawy w Mielcu** do czasu jego formalnego ustanowienia i sporządzenia planu zadań ochronnych, należy przede wszystkim chronić jego obszar przed zainwestowaniem lub zarastaniem, bowiem głównym zagrożeniem dla istnienia i funkcjonowania muraw kserotermicznych, obok ich zabudowy, jest sukcesja wtórna.

Ograniczenia wynikające z położenia w obrębie GZWP

Brak. Obszar opracowania położony jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Ograniczenia wynikające z występowania złóż kopalin

W granicach terenu 2 znajduje się fragment złoża kopalin „Osłowo”. Jest to złożo piasku ze żwirem.

Zasady ochrony złóż kopalin w związku z ich wydobywaniem określa ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze. W odniesieniu do złóż eksploatowanych warunki ich ochrony są ustalane przy udzielaniu koncesji na wydobywanie kopalin. W zakres ochrony złoża wchodzi przede wszystkim racjonalne wydobywanie i kompleksowe wykorzystanie kopalin zgodnie z jej najcenniejszymi właściwościami.

⁶ Działanie jest obligatoryjne dla właścicieli gruntów korzystających z systemów wsparcia bezpośredniego w rolnictwie natomiast fakultatywne, na podstawie umowy z RDOŚ, dla pozostałych właścicieli gruntów

⁷ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011.

⁸ tylko te działki, których właściciele lub gospodarujący daną nieruchomością zobowiązali się do realizacji działań fakultatywnych

W odniesieniu do planowania przestrzennego ochrona złóż kopalin polega na zapewnieniu możliwości przyszłego wydobycia kopaliny, w związku z tym tereny położone nad złożami wydobywanymi odkrywkowo nie powinny być przeznaczane pod tereny zabudowy. Lokalizacja zabudowy w granicach udokumentowanych złóż skutkuje nieodwracalną utratą ich zasobów.

Inne ograniczenia

Na terenie 1 znajduje się stanowisko archeologiczne. Ewentualna realizacja inwestycji na tym terenie możliwa jest po uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

W obszarze opracowania i bezpośrednio przy jego granicy występują zalesione działki będące ewidencyjnie lasem (Ls). Należy zachować odstęp pomiędzy granicą lasu a planowaną zabudową zgodnie z przepisami z zakresu prawa budowlanego.

8.2.3 Ocena przydatności terenu dla rozwoju funkcji użytkowych

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 roku w gminach, które są objęte szczególną ochroną prawną ze względu na obszary cenne przyrodniczo (m.in. obszary Natura 2000), co w wielu przypadkach może stanowić istotną barierę ich rozwoju, m.in. poprzez ograniczenia organizacyjne, społeczne, prawne i zwiększone koszty inwestycji, należy kontynuować działania z jednej strony dotyczące ochrony środowiska i wartości krajobrazowych, z drugiej zaś wspierające rozwój przedsiębiorczości, która pozwoli zachować walory przyrodnicze, w tym turystyki kwalifikowanej czy ekoturystyki.

Gmina Mielnik, w granicach której znajduje się obszar opracowania, posiada liczne walory stanowiące o wysokim potencjalne rozwoju funkcji usługowej, w tym zwłaszcza z zakresu turystyki i wypoczynku. Występowanie obszarów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego, w tym m.in. Obszarów Natura 2000 „Dolina Dolnego Bugu” i „Ostoja Nadbużańska”, Zespołu Przyrodniczo - Krajobrazowego „Głogi”, położenie w Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu, pokrycie gminy w ponad 65% lasami, a także występowanie obiektów znaczących dla historii i kultury, zasoby wód mineralnych i korzystny mikroklimat (świadectwo potwierdzające właściwości lecznicze klimatu), stwarzają warunki do rozwoju turystyki, w tym agroturystyki. Dodatkowo gmina posiada dogodnie położenie na trasie drogi wojewódzkiej Nr 637 i przy linii kolejowej nr 31 Siedlce – Siemianówka.

8.3 Jakość środowiska

Jakość wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Badania prowadzone przez GIOŚ mają na celu przede wszystkim dostarczenie wiedzy o stanie (lub potencjale) ekologicznym i stanie chemicznym rzek w województwach, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczu, w tym do ich ochrony przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi. Oceny wód dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz norm jakości dla substancji priorytetowych.

W granicach obszaru opracowania występują wody powierzchniowe w postaci niewielkich zbiorników wodnych (teren 1). Najbliższym ciekim jest rzeka Bug przepływająca ok. 300-800 m na południe od terenów objętych opracowaniem.

W układzie zlewniowym obszar opracowania należy do dorzecza Wisły i położony jest w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

- Bug od granicy w Niemirowie do Kamianki (RW200021266559) – teren 1, 2 i 3 (JCWP monitorowana w 2019r.),
- Mętna (RW200017266554) – niewielkie fragmenty terenu 2 i 3 (JCWP niemonitorowana).

Tabela 2. Ocena stanu JCWP

źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu - tabela, GIOŚ

nazwa JCWP (ppk)	klasa elementów biologicznych	klasa elementów hydro-morfologicznych	klasa elementów fizyko-chemicznych	stan/potencjał ekologiczny	stan chemiczny	stan ogólny
Bug od granicy w Niemirowie do Kamianki (Bug - Kózki, lewy brzeg)	IV	I	>II	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły
Mętna (Mętna - ujście do Bugu)	brak możliwości zrealizowania pełnego zakresu badań (ciek płynął okresowo), brak możliwości wykonania oceny					

Na obszarze objętym opracowaniem nie ma istotnych źródeł zagrożeń jakości wód powierzchniowych.

Jakość wód podziemnych

Jednolite części wód podziemnych są jednostkami hydrogeologicznymi. Zostały one wyodrębnione na podstawie systemów krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego. Obszar opracowania położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) PLGW200055. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (2016) JCWPd nr 55 nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Jej stan chemiczny i ilościowy jest dobry.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w 2019 roku przeprowadzono badanie jakości wód podziemnych m.in. na terenie gminy Mielnik. Punkt pomiarowy przynależał do jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 55. Znajdował się on na terenach leśnych. Oceniono, że wody podziemne z tego punktu pomiarowego są dobrej jakości (II klasa)⁹.

Jakość powietrza

Jakość powietrza atmosferycznego, ilość i rodzaj emitowanych do niego zanieczyszczeń, wpływa na stan wszystkich komponentów środowiska, które bezpośrednio decydują o warunkach życia ludzi, zwierząt oraz roślin. Zanieczyszczenia pochodzą z wielu źródeł, wyróżnia się różne kategorie źródeł emisji: punktowe, liniowe oraz powierzchniowe.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w opracowaniu *Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2021* wykonał klasyfikację jakości powietrza w poszczególnych strefach według poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych. Gmina Mielnik została zakwalifikowana do strefy podlaskiej. W strefie tej odnotowano przekroczenia stężeń pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu. Przyczyną przekroczeń była emisja pochodząca głównie z indywidualnych źródeł niskiej emisji, szczególnie w okresie grzewczym. W strefie podlaskiej poziom celu długoterminowego przekraczały także stężenia ozonu, czego główną przyczyną były warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu (wczesna wiosna, susza, długi okres dni upalnych).

⁹ Monitoring jakości wód podziemnych, GIOŚ 2019

Tabela 3. Wyniki klasyfikacji strefy podlaskiej ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin w zakresie następujących zanieczyszczeń: dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, benzen, benzo(a)piren, arsen, kadm, nikiel, ołów, ozon

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ 2022

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	NO ₂ ¹⁰	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	C	A/C1	C	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczały poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczały poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy;
- klasa C1 – jeżeli stężenia PM2,5 przekraczały poziom dopuszczalny dla fazy II;
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczały poziom celu długoterminowego.

Do rocznej oceny jakości powietrza, poza pomiarami w stacjach automatycznych i manualnych, wykorzystano metody modelowania matematycznego, uwzględniające rzeźbę terenu oraz wpływ pól meteorologicznych zmiennych w czasie i przestrzeni na transport zanieczyszczeń, uzyskując tym samym szczegółowe wyniki emisji zanieczyszczeń powietrza dla całego województwa. Zgodnie z wynikami ww. modelowania na terenie gminy Mielnik w 2021 r. stwierdzono jedynie przekroczenia poziomów celów długoterminowych dla ozonu wg kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin, przy czym przekroczenia dotyczyły jedynie północnej części gminy. Za przyczynę występowania wysokich stężeń 8-godzinnych ozonu, oprócz napływów z południowej i południowo-zachodniej Europy, uznaje się: przemiany fotochemiczne prekursorów ozonu pod wpływem promieniowania UVB, niekorzystne warunki meteorologiczne, a także naturalne źródła emisji prekursorów ozonu.

8.4 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Gospodarka ściekowa

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych jest nieuregulowana gospodarka ściekowa. W gminie Mielnik występuje duża rozbieżność pomiędzy liczbą ludności korzystającej z wodociągu (93,4% mieszkańców)¹¹ a ludnością korzystającą z kanalizacji (25,2% mieszkańców)¹². Na koniec 2020 roku długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosiła 17,7 km, przy czym obejmowała ona jedynie miejscowości Mielnik i Osłowo. W pozostałych miejscowościach korzysta się z indywidualnych rozwiązań opartych o zbiorniki bezodpływowe (w 2020 roku było ich 940 sztuk)¹³ lub przydomowe oczyszczalnie ścieków (36 sztuk w 2020 roku)¹⁴. Ścieki ze zbiorników bezodpływowych są okresowo wywożone przez tabor asenizacyjny do oczyszczalni ścieków w Mielniku.

W przypadku obszaru opracowania, jedynie teren 1 podłączony jest do sieci wodociągowej. Żaden z terenów nie ma natomiast dostępu do sieci kanalizacyjnej.

¹⁰ dla roślin NO_x,

¹¹ Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, dane za 2020 rok

¹² j.w.

¹³ j.w.

¹⁴ j.w.

Niska emisja i zanieczyszczenie powietrza

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego (indywidualne spalanie paliw stałych w celach grzewczych) oraz emisja komunikacyjna. Jest to tzw. niska emisja.

Według oceny powietrza dokonanej przez GIOŚ w 2021 r. w strefie podlaskiej, do której należy gmina Mielnik, nastąpiły przekroczenia poziomów stężeń w zakresie: poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ i PM_{2,5}, benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz ozonu. Z tego powodu strefa podlaska została zakwalifikowana do klasy C pod względem ochrony zdrowia mieszkańców. Wysoka zawartość pyłów w powietrzu zmniejsza komfort życia i zdrowia mieszkańców, ponieważ może prowadzić do wielu chorób. Ponadto obecność pyłu w powietrzu zwiększa ryzyko wystąpienia przekroczeń innych zanieczyszczeń, które są zawieszone w pyłe, jak np. metale ciężkie, czy benzo(a)piren. Przekroczenia zawartości pyłów są także niebezpieczne dla roślin, również tych, które są przeznaczone do spożycia dla ludzi i zwierząt. Należy jednak zauważyć, że obszary przekroczeń PM₁₀ i PM_{2,5} w strefie podlaskiej dotyczą przede wszystkim terenów silnie zurbanizowanych o gęstej zabudowie (m.in. miasto Łomża), gmina Mielnik się do nich nie zalicza.

Na terenach opracowania brak jest istotnych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza - jest to aktualnie obszar w większości niezabudowany. Można zakładać, że w przypadku wprowadzania zabudowy, nowo powstające budynki będą wyposażone w nowoczesne, niskoemisyjne rozwiązania grzewcze.

Klimat akustyczny

W okolicach analizowanego obszaru w ostatnich latach nie prowadzono szczegółowych badań dotyczących oceny klimatu akustycznego. Rzeczywiste zagrożenie hałasem na obszarze opracowania, z uwagi na jego położenie i zagospodarowanie, jest niewielkie. Klimat akustyczny w rejonie opracowania warunkują głównie drogi biegnące w sąsiedztwie terenów opracowania, przy czym są to drogi o małym natężeniu ruchu, a także rolnictwo – jeden z terenów opracowania jest użytkowany rolniczo. Hałas związany z terenami rolnymi ma charakter sezonowy i wynika z prowadzenia prac polowych z użyciem ciężkiego sprzętu.

Zagrożenia naturalne

Do zagrożeń naturalnych zalicza się przede wszystkim powodzie i osuwanie mas ziemnych.

W gminie Mielnik zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Bug, dla której wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią na podstawie map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP) opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie¹⁵. Na MZP wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie), o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie) oraz obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego (jeśli taki występuje). Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. Q=1% i Q=10%, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi.

W granicach opracowania obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują jedynie na terenie 1, przy czym obejmują znaczną część jego powierzchni, ale wody powodziowe dziesięcio- i stuletnie nie zagrażają znajdującym się tam obecnie budynkom.

W granicach obszaru opracowania nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, niemniej zgodnie z opracowaniem pn. *Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w skali 1:50 000* (2008) w granicach terenu 2 wskazano obszar predysponowany do występowania ruchów masowych, nie był on jednak weryfikowany w terenie.

¹⁵ Warstwy tematyczne Map zagrożenia powodziowego i Map ryzyka powodziowego, Wody Polskie 2020

8.5 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń zmiany Studium

Dla obszaru opracowania obowiązuje obecnie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik, przyjęte Uchwałą Nr XV/74/2000 Rady Gminy Mielnik z dnia 29 sierpnia 2000 r., zmienione w 2017r. W dokumencie tym jako przeznaczenie obszaru opracowania wskazano: obszary zabudowy zagrodowej i letniskowej oraz różnych form mieszkalnictwa (teren 1 - część), obszary użytków zielonych z zakazem lokalizacji budownictwa mieszkaniowego, usługowego i produkcyjno-gospodarczego (teren 1 - część), obszary gruntów ornych pozostawione w użytkowaniu rolniczym (teren 2 - część, teren 3), lasy jako elementy krajobrazu naturalnego o zasadach gospodarowania wg ustaleń planów urządzenia lasów (teren 2 - część) oraz teren złoża kruszywa naturalnego Osłowo o zasobach zarejestrowanych (teren 2 - część).

Przewiduje się, że w przypadku braku realizacji ustaleń projektu zmiany Studium, którego dotyczy niniejszy dokument, zagospodarowanie przedmiotowego obszaru zostanie zachowane zgodnie z funkcjami określonymi w ww. obowiązującym dokumencie planistycznym.

9 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Projekt zmiany Studium dotyczy niewielkiego w skali gminy terenu, niemożliwe jest więc przeprowadzenie analizy zgodności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym czy krajowym, które z zasady odnoszą się do polityki przestrzennej dla większych jednostek np. gminy. Ogólnie zmiana Studium uwzględniła cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym dotyczące głównie:

- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych – ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonej w przepisach szczegółowych – ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska; ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków; rozporządzenie z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarz;
- ochrony powietrza – ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych tj.: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz odpowiednie rozporządzenia do niej.

Ustalenia zmiany Studium nie stoją w sprzeczności z realizacją wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie gminy Mielnik.

10 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu pod funkcje określone w projekcie zmiany Studium, a które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu zmiany Studium na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

W projekcie zmiany Studium określa się następujące przeznaczenia terenów:

- **U** – tereny usługowe,
- **UTUS** - teren usług turystyki lub usług sportu i rekreacji,
- **MNU** – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług,
- **ZL** – tereny lasów.

10.1 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Projekt zmiany Studium wprowadza możliwość lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MNU, UTUS, U) w sąsiedztwie już istniejącej zabudowy, ale także na terenach oddalonych od innych zabudowań, wcześniej wskazanych głównie jako tereny rolno-leśne. Tereny zabudowane mogą oddziaływać w większym stopniu na ludzi. Lokalizacja usług na tych terenach może powodować zwiększoną emisję hałasu oraz zwiększony ruch w okolicy, w zależności od rodzaju prowadzonej na tych terenach działalności. Nie przewiduje się jednak wystąpienia znaczących uciążliwości dla okolicznych mieszkańców.

W zakresie zasad ochrony środowiska, w zmianie Studium ustalono, że w odniesieniu do występującego rodzaju zainwestowania (przeznaczenia terenu) w gminie Mielnik powinny obowiązywać dopuszczalne poziomy hałasu wskazane w przepisach. Ponadto w zmianie Studium na terenach MNU, UTUS i U wprowadza się zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

W projekcie zmiany Studium wskazuje się także m.in. obszary szczególnego zagrożenia powodzią o niskim, średnim i wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi, dla których obowiązują zasady określone w przepisach odrębnych w zakresie prawa wodnego.

Hałas

Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego, a co najwyżej na tym poziomie oraz zmniejszeniu hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego, gdy został on przekroczony.

Dla obszaru zmiany Studium, której dotyczy niniejsze opracowanie dopuszczalne poziomy hałas są regulowane na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Tabela 4 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu w odniesieniu do jednej doby

źródło: rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

rodzaj terenu	Drogi lub linie kolejowe		Instalacje i pozostałe obiekty i grupy źródeł hałasu	
	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	pora dnia – przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	pora nocy – przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
tereny mieszkaniowo – usługowe, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	65 dB	56 dB	55 dB	45 dB

W Studium wyznaczono kierunek ochrony ludzi i środowiska przed hałasem i wibracjami, który dotyczy minimalizacji poziomu hałasu i wibracji głównie w obszarach stałego pobytu ludzi oraz rekreacji. W tym celu wskazuje się poniższe wymagania:

- eliminację z obszarów zamieszkałych źródeł hałasu o ponadnormatywnym natężeniu poprzez zabezpieczenia techniczne lub zmianę technologii i urządzeń,
- przestrzeganie zasady, iż hałas i wibracje przekraczające dopuszczalne poziomy nie mogą wychodzić poza obręb działki, na której są wytwarzane,
- określenie zasad i warunków sytuowania nowej zabudowy w stosunku do dróg o znacznej uciążliwości akustycznej, a w szczególności do drogi wojewódzkiej nr 637,
- wykonywanie prognoz oddziaływania projektowanej zabudowy i zagospodarowania terenów na etapie sporządzania miejscowych planów i na tej podstawie eliminowania zamierzeń planistycznych zagrażających środowisku,
- uwzględnianie w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu norm dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (...)

W przypadku obszaru opracowania uwzględnienie dopuszczalnych poziomów hałasu dotyczy przede wszystkim terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług MNU, ze względu na możliwość stałego pobytu ludzi na tym terenie oraz terenu usług turystyki lub usług sportu i rekreacji UTUS z uwagi na jego rekreacyjny charakter. Dla terenu MNU należy przyjąć dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, zaś dla terenu UTUS jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Obowiązek zachowania dopuszczalnego poziomu hałasu dla pozostałych terenów nie wymaga ustalenia, z uwagi na charakter faktycznego (lasu) i planowanego (usługi) zagospodarowania.

Realizacja na terenach opracowania zabudowy usługowej może przyczynić się do zwiększenia emisji hałasu, którego źródłem będą różnego rodzaju instalacje, urządzenia wentylacyjne czy klimatyzacyjne oraz pojazdy obsługujące te tereny, jednakże oddziaływanie akustyczne będzie musiało zawierać się w normach dopuszczalnych prawem.

Do pogorszenia klimatu akustycznego może dojść również w trakcie realizacji prac budowlanych, co jest związane z pracą maszyn budowlanych i środków transportu dostarczających materiały budowlane. Będzie to oddziaływanie lokalne, krótkotrwałe i bezpośrednie, które ustanie wraz z zakończeniem budowy.

Projekt zmiany Studium ustala zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, dopuszcza zatem przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Należy przy tym zaznaczyć, że

zgodnie z przepisami¹⁶ przedsięwzięcia takie powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury (lub karcie informacyjnej przedsięwzięcia, jeśli raport nie jest wymagany) ocenia się m.in. wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania minimalizujące lub zapobiegające. Na etapie sporządzania projektu zmiany Studium nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości szczegółów technicznych przedsięwzięć, które będą w przyszłości realizowane na obszarze objętym opracowaniem.

Oddziaływanie na powietrze

Oddziaływanie na powietrze związane jest głównie emisją związaną z procesem spalania paliwa na cele grzewcze.

W Studium wyznaczono podstawowe kierunki rozwoju ciepłownictwa, do których należy:

- *sukcesywne zwiększenie proekologicznych nośników energetycznych, takich jak gaz, olej opałowy lub energia elektryczna, dla zmniejszenia zanieczyszczeń środowiska,*
- *zmniejszenie strat ciepłych w konstrukcjach nowych budynków i poprzez modernizację starych o złych warunkach termoizolacyjnych,*
- *wprowadzenie nowych rozwiązań technicznych i technologicznych dla nośników energetycznych określonych wyżej, zwiększających efektywność ich wykorzystania oraz ułatwiających obsługę i zmniejszających w efekcie koszty eksploatacji (dotyczy to instalacji grzewczych wewnętrznych, a w szczególności sprawności kotłów i różnych rodzajów instalacji grzewczych, a także stopnia automatyzacji obsługi oraz sprawności dostaw nośników energetycznych).*

Ponadto w Studium wyznacza się kierunki ochrony powietrza atmosferycznego, których realizacja będzie wymagać m.in.:

- *obowiązku stałego monitoringu atmosfery jako podstawy ustalania lokalnych jednostkowych norm emisji zanieczyszczeń lub ich likwidacji w formie wydawanych decyzji przez uprawnione jednostki państwowe i samorządowe,*
- *wydawania nakazów instalowania urządzeń do redukcji zanieczyszczeń oraz zmian profilu i technologii produkcji w obiektach stanowiących główne źródła zanieczyszczeń, a nie rokurujących zmniejszenia emisji pyłów i gazów,*
- *stosowania nowych nośników energetycznych (gazu ziemnego i płynnego, oleju opałowego, energii elektrycznej) o mniejszej uciążliwości dla środowiska zwłaszcza w obrębie obszaru chronionego krajobrazu doliny Bugu oraz we wsiach nie wymagających obsługi z systemu scentralizowanego*
- *utrzymania zasady, że ponadnormatywna uciążliwość sanitarna zakładów powinna mieścić się w granicach własnych działek,*
- *utrzymania dobrego stanu dróg kołowych (...) łącznie z zachowaniem płynności ruchu na drogach, szczególnie w obrębie obszarów zabudowanych,*
- *przestrzegania dopuszczalnych wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu (...).*

Budynki zlokalizowane na obszarze objętym projektem zmiany Studium ogrzewane są ze źródeł indywidualnych. Ze względu na brak sieci zbiorowego zaopatrzenia w ciepło, przewiduje się dalszy rozwój indywidualnych źródeł ogrzewania gospodarstw domowych i ewentualnych budynków usługowych. Wprowadzenie jakiegokolwiek zabudowy będzie wiązać się m. in. z koniecznością ogrzewania budynków, przez co nastąpić może wzrost emisji gazów i pyłów do powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym, co będzie

¹⁶ art. 59 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2373 ze zm.)

oddziaływaniem długoterminowym, bezpośrednim i pośrednim, przy czym projekt zmiany Studium kierunkuje, aby zaopatrzenie w ciepło następowało z zastosowaniem proekologicznych nośników energetycznych, ograniczających emisję zanieczyszczeń do środowiska, nie przewiduje się więc, aby wzrost zanieczyszczeń powietrza na skutek niskiej emisji był znaczący.

Innym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza są drogi. Jest to liniowe, niezorganizowane źródło emisji, jednak z uwagi na lokalny charakter dróg nie przewiduje się znaczącego wpływu tychże na jakość powietrza. Ponadto w Studium zaleca się utrzymanie dobrego stanu dróg kołowych, łącznie z zachowaniem płynności ruchu na drogach, szczególnie w obrębie obszarów zabudowanych.

Pola elektromagnetyczne

Projekt zmiany Studium nie wprowadza nowych funkcji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych ani narażeniem ludzi na pole elektromagnetyczne, natomiast przez teren 2 przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV oraz napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15 kV.

W celu ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem pola elektromagnetycznego na ludzi, dla obszaru zmiany Studium określono strefy ochronne, gdzie obowiązuje zakaz realizacji obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz nasadzeń zieleni wysokiej: dla linii 110 kV – min. 24 m (po 12 m w każdą stronę od osi linii) oraz dla linii 15 kV – min. 15 m (po 7,5 m w każdą stronę od osi linii). Dopuszcza się odstępstwo od tej zasady za zgodą właściciela linii na warunkach przez niego określonych. Sposób zagospodarowania terenów pod liniami elektroenergetycznymi i w ich pobliżu musi uwzględniać wymogi określone w przepisach odrębnych.

Zachowanie odpowiedniej odległości od linii energetycznych pozwoli ograniczyć narażenie ludności na niekorzystny wpływ tego typu instalacji i urządzeń.

Zagrożenia naturalne - tereny powodziowe

W projekcie zmiany Studium wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią, gdzie prawdopodobieństwo jej wystąpienia jest średnie i wysokie, a także obszar zagrożenia powodzią o niskim prawdopodobieństwie jej wystąpienia. Zaznaczono także, że na terenach tych występują ograniczenia zabudowy.

Głównym celem ochrony przeciwpowodziowej jest ograniczenie ryzyka powodziowego. Jest to cel prewencyjny i polega przede wszystkim na unikaniu wzrostu zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, niemniej w obowiązującej ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2021r., poz. 2233 ze zm.) brak jest bezpośrednich zapisów o zakazie lokalizacji obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

W projekcie zmiany Studium w zasięgu terenów szczególnego zagrożenia powodzią (teren 1) wskazano m.in. teren usług turystyki lub usług sportu i rekreacji, przy czym zaznaczono, że na terenach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zasady określone w przepisach odrębnych z zakresu prawa wodnego, gdzie ustala się:

- *zakaz lokalizowania pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi,*
- *zakaz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, (zwolnienie od zakazu pod warunkiem uzyskania decyzji zwalniającej od zakazu właściwego organu, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu prawa wodnego),*
- *nakaz uzyskania pozwolenia wodnoprawnego przed realizacją inwestycji związanej z: lokalizowaniem nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, lokalizowaniem nowych obiektów budowlanych oraz gromadzeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ścieków, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenie na tych obszarach przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, jeżeli wydano decyzję zwalniającą od zakazu właściwego organu, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu prawa wodnego.*

Zgodnie z ustawą *Prawo wodne* w celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią uzgodnienia z Wodami Polskimi wymagają m.in. projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin w zakresie zabudowy i zagospodarowania nieruchomości w całości lub w części położonej na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Uzgodnienia odmawia się m.in. jeżeli planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie terenu stanowi zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi. W przypadku otrzymania uzgodnienia możliwa jest zgodna z prawem zabudowa.

10.2 Oddziaływanie na wodę

Tereny zurbanizowane mogą oddziaływać na wody podziemne i powierzchniowe poprzez zwiększoną produkcję ścieków oraz poprzez zaburzenie naturalnego krążenia wód, kiedy wody opadowe i roztopowe, zamiast wnikać w grunt, są zbierane z powierzchni nieprzepuszczalnych (dachów, placów, ulic) i odprowadzane bezpośrednio do wód powierzchniowych lub oczyszczalni. Z kolei nieoczyszczone wody z dróg i placów bezpośrednio odprowadzone do gruntu mogą również stanowić zagrożenie zanieczyszczeniem.

W Studium wyznaczono kierunki i zadania w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, do których należy m.in. uzyskanie i utrzymanie odpowiednich klas czystości wód powierzchniowych oraz ochrona wód gruntowych przed zanieczyszczeniami sanitarnymi i przemysłowymi. Wymagać to będzie w szczególności:

- zakazu odprowadzania do wód powierzchniowych (rzek) i gruntu ścieków sanitarnych i przemysłowych w wielkościach, które nie zapewniają utrzymania obowiązującej klasy czystości tych wód,
- unieszkodliwiania nieczystości płynnych (ścieków) z obszarów nie posiadających i nie przewidzianych do objęcia scentralizowanym systemem kanalizacji poprzez ich gromadzenie w lokalnych szczelnych zbiornikach a następnie wywożenie ich do punktu zlewnego przy oczyszczalni ścieków w Mielniku,
- rozwiązań oczyszczania ścieków wspólnych dla zespołów zwodociągowanych lub zespołów rekreacyjnych poprzez budowę „małych” oczyszczalni ścieków w formie stacji kontenerowych,
- ochrony sanitarnej ujęć wód dla celów komunalnych i przemysłowych zgodnie z ustaleniami obowiązujących stref ochronnych – bezpośredniej oraz pośredniej wewnętrznej i zewnętrznej.
- zakazu gromadzenia na terenach szczególnego zagrożenia powodzią ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, zgodnie z zasadami określonymi w przepisach odrębnych z zakresu prawa wodnego, chyba że uzyska się decyzję właściwego organu zwalniającą od tego zakazu
- wykorzystania dla celów gospodarczych i rolniczych wód stanowiących wyłącznie nadwyżki ponad przepływ biologiczny (...).

Ponadto w Studium, na obszarach zabudowy rozproszonej, tam gdzie nieracjonalna jest budowa systemów scentralizowanych, przewiduje się preferowanie indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków dla zabudowy mieszkaniowej, a dla ewentualnych zakładów usługowych i produkcyjnych lokalnych kontenerowych oczyszczalni ścieków. Należy dążyć do eliminowania odprowadzenia ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych, gdyż jest to rozwiązanie uciążliwe dla użytkowników i nie zapewnia ochrony środowiska, zwłaszcza wód gruntowych. Zbiorniki szczelne należy traktować jako rozwiązanie przejściowe, na terenach jeszcze nieuzbrojonych, ale przewidzianych do objęcia kanalizacją sanitarną.

Część terenu 1, na której wyznacza się usługi turystyki lub usługi sportu i rekreacji, znajduje się w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią. Obecnie teren ten nie jest podłączony do sieci kanalizacji sanitarnej. W ustawie *Prawo Wodne*, a także w zapisach zmiany Studium, wymienione są zakazy dotyczące obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, w tym m.in. zakaz gromadzenia ścieków na tych

obszarach¹⁷. Oznacza to, że zgodnie z obowiązującymi przepisami lokalizacja budynków¹⁸ w granicach występowania szczególnego zagrożenia powodzią nie jest możliwa do czasu przyłączenia tego terenu do kanalizacji sanitarnej. Właściwy organ Wód Polskich może udzielić odstępstwa w drodze decyzji, jeżeli gromadzenie ścieków na takim obszarze nie spowoduje zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi. Wody Polskie w decyzji określają warunki niezbędne dla ochrony jakości wód.

Przy zachowaniu zgodności z zapisami Studium oraz przepisami prawa nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na środowisko wodne.

10.3 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Do niekorzystnych przekształceń terenu opracowania dochodzić będzie przede wszystkim podczas prowadzenia prac budowlanych. Przy lokalizacji nowych obiektów budowlanych dochodzi do przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków lub budowę dróg czy parkingów. Opisywane oddziaływania będą nieznaczne, o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Wystąpią również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia prac budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.).

Lokalizacja zabudowy i infrastruktury z nią związanej spowoduje także trwałe wyłączenie gleby spod użytkowania rolniczego i jej degradację (dotyczy to szczególnie terenu 3, który jest obecnie użytkowany rolniczo).

Ponadto w granicach terenu 2 znajduje się fragment złoża kopalin „Osłowo”. Obecnie eksploatacja tego złoża została zaniechana, niemniej w przypadku ponownego uruchomienia odkrywkowej eksploatacji na tym złożu, spowoduje to konieczność przekształcenia powierzchni terenu w granicach wyznaczonego wówczas obszaru górniczego złoża. Powyżej pierwotnej rzędnej terenu powstaną tymczasowo zwałowiska nadkładu oraz urobku, natomiast poniżej poziomu terenu powstanie wyrobisko. Rekultywacja złoża Osłowo przebiegać będzie w kierunku leśnym, w wyniku czego przywrócone zostanie obecne ukształtowanie terenu.

W trakcie realizacji ewentualnych prac budowlanych może również dojść do zanieczyszczenia gleby poprzez niewłaściwe składowanie surowców i odpadów budowlanych. Potencjalnie mogą nastąpić lokalne zanieczyszczenia gruntów w wyniku spływu zanieczyszczonych wód opadowych z powierzchni utwardzonych, dróg i placów. Niemniej przeznaczenie terenów pod funkcje mieszkaniowe czy usługowe nie wiąże się z zanieczyszczeniem gleby lub ziemi pod warunkiem prawidłowej gospodarki odpadami i ściekami.

Skażenia gleb

Do zanieczyszczenia gleb substancjami chemicznymi może dochodzić w wyniku punktowych emisji z dużych zakładów przemysłowych lub też w formie liniowej – wzdłuż intensywnie uczęszczanych szlaków komunikacyjnych. Nie przewiduje się tego typu skażeń w granicach terenów opracowania.

10.4 Oddziaływanie na zasoby naturalne

W granicach projektu zmiany Studium występuje fragment udokumentowanego złoża kruszywa naturalnego „Osłowo”. Jego eksploatacja została zaniechana. W zmianie Studium wskazuje się granice złoża. Obszar ten przeznacza się w zmianie Studium pod usługi, przy czym zaznacza się, że na terenie udokumentowanego złoża kopalin możliwości zabudowy są ograniczone. W przypadku rozpoczęcia wydobywania piasku z tego złoża, jego zasoby mogą z czasem zostać wyeksploatowane. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie i stałe.

Obszar projektu zmiany Studium położony jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, nie przewiduje się więc oddziaływania na ich zasoby.

¹⁷ art. 77 ust. 1 pkt 3 lit. A ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo Wodne (Dz. U. z 2021r., poz. 2233 ze zm.)

¹⁸ w których wytwarzane będą ścieki

10.5 Oddziaływanie na krajobraz

Ponieważ teren opracowania jest obecnie w większości niezainwestowany, realizacja ustaleń projektu zmiany Studium i wiążące się z tym ewentualne wprowadzenie nowej zabudowy, zmieni lokalny charakter miejsca i spowoduje pewne zmiany w krajobrazie. Z terenów otwartych i funkcjonujących przyrodniczo (dotyczy to szczególnie terenu 2 i 3) zostaną przekształcone w tereny zurbanizowane. W bezpośrednim otoczeniu terenu 1 istnieje już zabudowa mieszkaniowa i usługowa, zatem oddziaływania na lokalny krajobraz teoretycznie nie powinny być znaczące. W przypadku terenu 2 i 3 – są to tereny niezabudowane, także w ich sąsiedztwie brak jakiegokolwiek zabudowy, zatem zmiany w krajobrazie mogą być bardziej odczuwalne.

Zachowanie walorów krajobrazowych zależeć będzie przede wszystkim od rodzaju zagospodarowania poszczególnych działek, szczególnie zaś od kształtowania obiektów budowlanych, niemniej wyznaczone w projekcie planu stosunkowo wysokie wartości minimalne powierzchni biologicznie czynnych (min. 60-70%), jakie należy zachować na poszczególnych działkach budowlanych, pozwalają przypuszczać, że uszczuplenie roślinności na tych terenach nie będzie bardzo znaczące, co pozwoli właściwie wkomponować obiekty budowlane w otoczenie.

10.6 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć, jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Oddziaływanie na zwierzęta i rośliny zwykle polega na:

- częściowej lub całkowitej degradacji istniejącej szaty roślinnej (w wyniku lokalizacji nowych inwestycji na obszarach niezabudowanych);
- ograniczeniu miejsc bytowania lokalnej fauny (w wyniku niszczenia siedlisk, które może polegać na bezpośrednim zniszczeniu siedliska np. wycięciu zadrzewień, lub jego zanieczyszczenia – np. zanieczyszczenie wód, hałas, penetracja);
- ograniczeniu możliwości migracji zwierząt – lokalizacja nowych inwestycji, szczególnie liniowych, na trasach migracji zwierząt.

Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium - w przypadku terenów dotąd niezainwestowanych - będzie skutkowałą zajęciem terenów pod zabudowę. Lokalizacja nowej zabudowy nieuchronnie wiąże się z negatywnym bezpośrednim oddziaływaniem na florę i faunę, które będzie miało charakter długoterminowy i lokalny. Zmianie ulegną istniejące siedliska, zmniejszy się powierzchnia terenów, na których w naturalny sposób może zachodzić proces infiltracji wód opadowych. W wyniku zajęcia terenów i potencjalnej wycinki części zbiorowisk roślinnych (w tym terenów zadrzewionych) nastąpi lokalne zubożenie bioróżnorodności, przy czym nie przewiduje się strat w bioróżnorodności o znaczeniu ponadlokalnym. Nie stwierdzono występowania tutaj gatunków roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową, w przypadku zwierząt – na terenie 1 znajduje się gniazdo bociana białego, nie przewiduje się jednak, aby realizacja projektu zmiany Studium spowodowała negatywne oddziaływanie na jego siedlisko.

Ochroną objęte zostały tereny leśne, oznaczone w zmianie Studium symbolem ZL (teren 1, 2, 3), które zostały wyłączone spod zabudowy. W zmianie Studium ustala się zachowanie przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych walorów terenów leśnych, stanowiących element systemu przyrodniczego gminy oraz istotny walor dla rozwoju rekreacji.

Na terenie 1 występuje fragment większego płatu siedliska przyrodniczego łąk świeżych użytkowanych ekstensywnie, objętego ochroną w ramach obszaru Natura 2000 *Ostoja Nadbużańska*, natomiast na terenie 2 występuje płat siedliska muraw kserotermicznych, dla którego ochrony wszczęto procedurę powołania nowego obszaru Natura 2000 *Murawy w Mielniku*. Choć w projekcie zmiany Studium na ww. terenach wyznaczono tereny pod inwestycję (na terenie 1 - teren usług turystyki lub usług sportu i rekreacji, na terenie 2 – teren usług) zaznaczono przy tym, że występują tam ograniczenia zabudowy w związku z występowaniem terenów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, tj. obszarów Natura 2000. W zmianie Studium wskazano zarówno zasięgi obszarów chronionych (w tym nowych obszarów proponowanych), jak również granice siedlisk będących przedmiotem ochrony. Należy potraktować

to jako wytyczną do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustanawianych w przyszłości dla tych terenów, w których to planach konieczne będzie uwzględnienie występowania cennych siedlisk przyrodniczych (w tym wskazanych w zmianie Studium) i właściwe wyznaczenie na wskazanych terenach ewentualnych linii zabudowy lub całkowite wykluczenie terenu spod zabudowy. W zapisach Studium wskazano również, że miejscowy plan nie będzie naruszał zasad zgodności jego ustaleń ze studium w sytuacji umieszczenia w nim zaktualizowanych dokumentów, takich jak np. spis obiektów objętych ochroną przyrody, inwentaryzacja roślinności rzeczywistej klasyfikującej się do objęcia ochroną lub wykonania mapy roślinności planowanej podlegającej ochronie itp.

Tereny opracowania są zagospodarowane w różny sposób – teren 1 położony jest w rejonie zurbanizowanym i jest już częściowo zagospodarowany pod zabudowę zagrodową, tereny 2 i 3 są zaś niezabudowane i oddalone od siedzib ludzkich. W zależności od lokalizacji, tereny te są mniej lub bardziej wykorzystywane przez zwierzęta, przy czym nie stwierdzono, aby były one kluczowym żerowiskiem zwierzyny czy miejscem jej rozrodu, choć tereny 2 i 3 są zlokalizowane przy większych kompleksach leśnych, które pozwalają zwierzętom na swobodniejsze poruszanie się po okolicy, zaś na terenie 1 znajduje się fragment siedliska łąk świeżych użytkowanych ekstensywnie będący miejscem bytowania wielu ptaków. W wyniku powstania nowej zabudowy ograniczy się możliwość żerowania zwierząt czy migracji na tych terenach, przy czym ze względu na stosunkowo niewielkie ich powierzchnie oraz duże przestrzenie dookoła wolne od zabudowy, będzie dotyczyło to jedynie skali lokalnej. Mimo to rozpraszanie zabudowy, w tym szczególnie zabudowy usługowej, na obszarach nieurbanizowanych postrzegane jest jako negatywne. Powinna być ona raczej kształtowana w zwarte kompleksy, odizolowane przestrzennie m.in. od obszarów funkcjonujących przyrodniczo.

Niemniej choć powiększenie terenów zabudowy wpłynie na zmianę szaty roślinnej i ogólnie na charakter danego terenu, nie wpłynie na spadek zróżnicowania siedlisk i ekosystemów w szerszym kontekście.

10.7 Oddziaływanie na klimat i adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Problematyka zmian klimatu w dokumentach realizowanych na szczeblu krajowym została zawarta w opracowaniu *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*. Jako cel główny wskazano zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmiany klimatu.

W związku z realizacją ustaleń projektu zmiany Studium nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na klimat. Ocena działań adaptacyjnych przestrzeni, gospodarki i środowiska do możliwych zmian klimatycznych jest utrudniona, ponieważ projekt zmiany Studium dotyczy niewielkich w skali gminy terenów, niemożliwe jest więc przeprowadzenie analizy zgodności z celami, które z zasady odnoszą się do polityki przestrzennej dla większych jednostek np. gminy.

W zakresie łagodzenia zmian klimatu w skali studium istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz redukcji emisji ze źródeł konwencjonalnych, przy czym w studiach wyznacza się jedynie obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW. W granicach zmiany Studium, której dotyczy niniejsze opracowanie, nie wyznacza się takich obszarów.

W zakresie adaptacji do zmian klimatu w skali studium istotne jest zarządzanie ryzykiem powodziowym. Działania służące ochronie przeciwpowodziowej w pierwszej kolejności powinny wykorzystywać najmniej inwazyjne dla środowiska przyrodniczego rozwiązania. W przypadku zmiany Studium na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczono teren usług turystyki lub usług sportu i rekreacji, przy czym wskazano, że na obszarach tych możliwości zabudowy są ograniczone.

W związku z realizacją ustaleń zmiany studium nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na klimat.

10.8 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Na obszarze objętym projektem zmiany Studium nie występują obiekty ujęte w rejestrze zabytków, natomiast na terenie 1 (na działce nr geod. 335) znajduje się stanowisko archeologiczne Osłowo, stanowisko nr 4, obszar AZP 54-85/9, ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

W Studium wskazuje się, że ochrona stanowisk archeologicznych wymaga:

- *wprowadzenia odpowiednich ustaleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących ochrony obiektów archeologicznych (...) przed dewastacją lub likwidacją,*
- *egzekwowania ww. ustaleń planów miejscowych w wydawanych na ich podstawie decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów,*
- *w przypadku wystąpienia konieczności przeinaczenia w planie miejscowym lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu ze stanowiskami archeologicznymi i w ich sąsiedztwie na cele inwestycyjne, należy ustalić sposób postępowania uzgodniony z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków Archeologicznych,*
- *ustalenia w planach miejscowych oraz decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów, obowiązku zawiadamiania służb archeologicznych o natrafieniu na obiekty nieznanego pochodzenia podczas prowadzenia prac ziemnych,*
- *prace ziemne na obszarze strefy ochrony konserwatorskiej wymagają nadzoru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych.*

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń projektu zmiany Studium na zabytki, dziedzictwo kulturowe oraz dobra kultury współczesnej.

10.9 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

W granicach opracowania występują wymienione także w zmianie Studium obszary przyrodnicze prawnie chronione: Obszar Chronionego Krajobrazu *Dolina Bugu* (teren 1, 2, 3), oraz obszary Natura 2000 - obszar specjalnej ochrony ptaków *Dolina Dolnego Bugu* PLB140001 (teren 1) oraz specjalny obszar ochrony siedlisk *Ostoja Nadbużańska* PLH140011 (teren 1), a także proponowany specjalny obszar ochrony siedlisk *Murawy w Mielniku* PLH200027 (teren 2).

W Studium wskazuje się podstawowy kierunek zagospodarowania ww. obszarów, tj:

- *zachowanie przed likwidacją i degradacją z jednoczesnym dopuszczeniem możliwości kształtowania zarówno pod względem jakościowym, jak i przestrzennym,*
- *zapewnienie właściwego funkcjonowania i ciągłości układów ekologicznych.*

Zgodnie z zapisami Studium realizacja ww. kierunków zagospodarowania wymagać będzie m.in.:

- *(...) zachowania zasad zagospodarowania określonych w powołujących te obszary aktach prawnych, a następnie uwzględnianie tych ustaw w decyzjach administracyjnych o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.*
- *podniesienia rangi ochronności obszaru chronionego krajobrazu doliny Bugu do rangi Parku Krajobrazowego (w tym i części położonej na terenie gminy Mielnik).*

W przypadku *Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu*, w jego granicach zakazuje się m.in. budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych - w bliskim sąsiedztwie terenu nr 1 znajduje się naturalny zbiornik wodny, co będzie należało uwzględnić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustanawianych w przyszłości dla tych terenów. Ponadto z uwagi na występujące w granicach terenu 2 zadrzewienia, analizie został poddany także zakaz dotyczący likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa

ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych. W orzecznictwie sądów administracyjnych¹⁹ podkreśla się, że zadrzewienie śródpolne to zadrzewienie znajdujące się w otoczeniu pól, czyli terenów niezadrzewionych, pozbawionych roślinności typowej dla zadrzewień. Zadrzewieniem śródpolnym nie jest takie skupisko drzew i krzewów, które tylko z jednej strony sąsiaduje z terenem polnym, zaś w pozostałym zakresie stanowi np. część lasu w znaczeniu przyrodniczym lub prawnym. Aby można było mówić o śródpolnym zadrzewieniu, to musi ono przynajmniej od kilku stron być otoczone przez krajobraz polny, a nie leśny. Słowo „śródpolne” wyraźnie sugeruje umiejscowienie definiowanego obszaru w otoczeniu terenów – pól pozbawionych wysokiej roślinności (drzew i krzewów)²⁰. Biorąc pod uwagę położenie terenu 2 względem terenów leśnych i innych terenów zadrzewionych, które otaczają go wzdłuż południowej, zachodniej i północno-zachodniej granicy, należy uznać, że występujące na terenie 2 zadrzewienia nie kwalifikują się jako zadrzewienia śródpolne, zatem ewentualne usunięcie drzew na potrzeby wprowadzenia zabudowy nie będzie wiązało się ze złamaniem zakazu określonego w uchwale dotyczącej Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”²¹.

Rysunek 5. Położenie terenu 2 względem gruntów leśnych i zadrzewionych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB (użytki gruntowe)

W przypadku *obszarów Natura 2000*, w zmianie Studium wskazano, że zgodnie z ustawą o ochronie przyrody obowiązuje względem nich zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar. Wskazano również, że przepisy te stosuje się także względem proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody.

Ponadto w zmianie Studium zaznaczono, że dla obszarów chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody obowiązują ustalenia i zakazy zawarte w aktach je powołujących, a także w ustanowionych dla

¹⁹ m.in. wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 7 lutego 2017 r., sygn. akt II SA/Rz 700/16 (<https://orzeczenia.nsa.gov.pl/>)

²⁰ Felcenloben D.: Ewidencja gruntów i budynków. Zagadnienia materialne i procesowe, WKP 2022

²¹ uchwała Nr XVIII/215/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Bugu”.

obszarów Natura 2000 planach zadań ochronnych. W zmianie Studium wskazano, że w planach zadań ochronnych dla objętych ochroną gatunków ptaków oraz siedlisk podlegających ochronie zdefiniowano liczne zadania ochronne. W rejonie zmiany Studium do zadań tych należy m.in. zachowanie siedlisk niżowych świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie oraz utrzymanie zróżnicowania runa i zwiększenie bioróżnorodności siedliska łągu olszowego.

Dla proponowanego obszaru Natura 2000 *Murawy w Mielniku* PLH200027 do czasu jego formalnego ustanowienia i sporządzenia planu zadań ochronnych, w zmianie Studium wskazano konieczność jego ochrony przed zainwestowaniem lub zarastaniem, gdyż głównym zagrożeniem dla istnienia i funkcjonowania muraw kserotermicznych, obok ich zabudowy, jest sukcesja wtórna.

Obszar opracowania to w części także tereny leśne - w przypadku terenu 1 występuje tam fragment siedliska łągu olszowego. W trakcie prac planistycznych uwzględniono wszystkie lasy oznaczone w ewidencji – zostały one oznaczone symbolem ZL (tereny lasów). W zmianie Studium ustalono zakaz lokalizacji zabudowy na tych terenach, ich zagospodarowanie i użytkowanie ma być zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu lasów. Na terenie oznaczonym symbolem ZL w terenie 2 zaznaczono także płat siedliska muraw kserotermicznych, dla którego ochrony została wszczęta procedura powołania Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 i który należy chronić przed zarastaniem. Zgodnie z opracowaniem *Zasady hodowli lasu*²² tereny otwarte w lasach znajdujące się wśród ekosystemów leśnych lub na ich obrzeżu pełnią istotną funkcję wzbogacania różnorodności biologicznej, zwłaszcza na poziomie genetycznym i gatunkowym, mają wpływ na zróżnicowanie krajobrazu leśnego, a dzięki złożonym procesom i zależnościom troficznym zapewniają większą trwałość zbiorowiskom leśnym. Do terenów otwartych zalicza się m.in. grunty nieleśne mające walory przyrodnicze związane z nieleśnym charakterem biocenozy, np. murawy ciepłolubne, łąki i murawy z bogatą fauną owadów itp. W obrębie zwartych kompleksów leśnych należy dążyć do utrzymywania istniejących terenów otwartych służących ochronie wielu gatunków rodzimej fauny i flory oraz ekspozowaniu walorów krajobrazu. Działania ochronne służące zachowaniu ww. terenów realizowane są w ramach zadań gospodarki leśnej.

Przy zachowaniu zgodności z zapisami Studium oraz przepisami prawa nie przewiduje się negatywnego oddziaływania projektu zmiany Studium na obszary chronione przyrodniczo. Realizacja zmiany Studium nie wpłynie na spadek zróżnicowania siedlisk i ekosystemów w tym rejonie. Nie przewiduje się również ciągłego zakłócenia w drożności korytarzy ekologicznych.

10.10 Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).

Na obszarze objętym opracowaniem nie ma obecnie zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. Projekt zmiany Studium nie stwarza możliwości lokalizacji tego typu przedsięwzięć na terenach opracowania. W ustaleniach projektu zmiany Studium bezpośrednio zakazano realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

²² Zasady hodowli lasu – załącznik do Zarządzenia nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r., obowiązujący w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych od dnia 1 stycznia 2012 r.

11 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska zostały w projekcie zmiany Studium rozwiązane w sposób prawidłowy. Realizacja ustaleń zmiany Studium, ze względu na stosunkowo niewielkie powierzchnie terenów objętych zmianą, nie będzie w istotny negatywny sposób oddziaływała na środowisko.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W wyniku realizacji postanowień dokumentu nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na walory krajobrazowe obszaru, ani jego bioróżnorodność. Ustalenia zmiany Studium nie wpłyną negatywnie na obszary Natura 2000 ani inne obszary chronione na mocy ustawy o przyrodzie zlokalizowane w rejonie gminy Mielnik.

Biorąc pod uwagę powyższe, odstępuje się od składania propozycji rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących potencjalne, negatywne oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji ustaleń zmiany Studium.

12 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska zostały w projekcie zmiany studium rozwiązane w sposób prawidłowy.

13 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 2373 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 1973 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 1098 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 741 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 1420 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 2233 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 1275 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 779 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 1326 ze zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 710 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 2028);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 888 ze zm.);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1298);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016 r., poz. 1395);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r., poz. 845);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (tekst jedn.: Dz.U. z 2021, poz. 1555);
- Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

14 Materiały źródłowe

1. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działek o nr geod. 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działek o nr geod. 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik, Budplan 2022
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mielnik, 2000, 2016
3. Geografia regionalna Polski, Kondracki J., PWN, Warszawa 2009;
4. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2016;
5. Monitoring środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska:
 - Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu – tabela;
 - Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2020r.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Mapa geologiczna Polski, Mapa Geośrodowiskowa Polski (II), Mapa hydrogeologiczna Polski, Skala 1 : 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
2. Mapa Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET. Liro A. IUCN, Warszawa, 1995;
3. Mapy osuwisk i terenów zagrożonych (MOTZ) w skali 1:10 000 opracowane przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach projektu SOPO – System Osłony Przeciwosuwiskowej;
4. ISOK - Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego;
5. Warstwy tematyczne GDOŚ – formy ochrony przyrody;
6. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
7. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,

- Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Powierzchniowych,
- Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
- MIDAS – obszary górnicze,
- MIDAS – tereny górnicze,
- MIDAS – złoża kopalin,
- Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Kondracki 2002).

Witryny internetowe i geoportale:

1. <https://mielnik.e-mapa.net/>
2. <https://wody.isok.gov.pl/>
3. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
4. <http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>
5. <http://geoportal.gov.pl/>

15 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 2 września 2022 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

Zgodnie z art. 74a ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2021, poz. 247 ze zm.)

o ś w i a d c z a m

że jako kierownik zespołu autorów *Prognozy oddziaływania na środowisko do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mielnik na terenie działek o nr geod. 5196/63 i 5196/71 w obrębie ewidencyjnym Mielnik oraz na terenie działek o nr geod. 329, 330, 331, 332, 333, 335, 875/1, 875/2 w obrębie ewidencyjnym Osłowo, gmina Mielnik* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Małgorzata Bielouska